

N:o 256.

Af herr **A. F. Janson** i Bråten **m. fl.**, i anledning af
*Kungl. Maj:ts proposition angående lån af statsmedel
för beredande af tillfälle för arbetare att på landsbygden
förvärfva egna hem.*

I Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen, angående lån af statsmedel för beredande af tillfälle för arbetare att på landsbygden förvärfva egna hem, föreslås bland de bestämmelser, som skola gälla för låns beviljande, att sådant understöd i regeln ej bör utlämnas till den, som är under 25 eller öfver 50 år.

Med afseende å maximigränsen, 50 år, synes mig ingenting vara att invända, men mot minimigränsen, 25 år, dristar jag uttala tvifvel om huruvida det är lämpligt att fastslå så hög ålder.

Ehuru åtskilligt är sagdt i motiveringen för denna ålders bestämmande, anser jag så många och starka skäl tala för *myndighetsålderns* (21 år) antagande såsom minimigräns, att dessa öfverväga skälen, som i kungl. propositionen äro åberopade.

Då i kungl. propositionen medgifves, att undantag från regeln skulle få förekomma, »där sådant på särskilda grunder funnes skäligt», tror jag det vore klokast att på en gång göra förordningen så vidsträckt, att yngre sökande utan särskilda besvär kunde erhålla statslån för förvärfvande af eget hem, i all synnerhet som hvarje persons egenskaper noggrannt skola pröfvas.

Bland arbetarbefolkningen är det icke ovanligt, att äktenskap ingås förrän vid 25 års ålder. Det förekommer äfven, att omyndiga begära och erhålla Konungens tillstånd att ingå giftermål. För sådana personer vore det en stor fördel att redan, så fort de nått 21 års ålder, erhålla lån, ty

det »egna hemmet» kunde på så sätt redan vara färdigt, då de uppnått 25 år, samt afbetalningen redan börjad. Det är gifvet, att ju mera kunde afbetalas i ungdomens och kraftens dagar, desto bättre.

Utsikten för våra unge män att redan vid 21 år kunna få »eget hem på egen torfva» skulle mana mången att tidigt börja spara för att ega förutsättningar att erhålla lån. Vore målet mera aflägsset, skulle i många fall intresset ej vara så varmt, och förtjänsten, som kunde sparas, slarvas bort.

Det har ofta sagts, att egna-hems-idéns förverkligande skulle bli ett verksamt medel emot emigrationen. Om så skall ske, böra statslånen vara tillgängliga äfven för personer under 25 år, ty flere emigrera i åldern under 25 år än de som uppnått denna ålder. Skulle det erbjudas en möjlighet för 21-åringen att här i sitt fosterland få eget hem eller eget jordbruk, skulle säkert mången stanna, som reste, om han måste vänta i 4 år till.

Under förra tider bereddtes våra soldater ett hem, de fingo sina torp. Det torde ur försvarets synpunkt vara en klok åtgärd, om staten ordnar så, att nutidens soldat, den värnpliktige, just då han inträder i värnpliktsåldern, erbjudes hjälp att skaffa sig ett eget hem, en del af det fosterland han skall lära sig försvara.

Från den synpunkten, att den, som är myndig, eger rättighet att uppgöra och avsluta affärer i öfrigt, äfven bör kunna hafva rättighet att uppgöra en låneaffär med staten, måste myndighetsåldern anses bäst lämplig såsom gräns.

Vidare är tidigt bildande af eget hem från *sedlig* synpunkt önskvärd, så äfven på dennagrund böra egna-hems-lånen vara tillgängliga för 21-åriga sökande.

Slutligen tager jag mig friheten anföra, att i norska egnahemskommitténs förslag såväl som i kungl. propositionen till norska stortinget 1901—1902 föreslås, att låntagare skola vara 21 år gamla. På grund af det anförda får jag vördsamt föreslå,

att, i händelse Riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts proposition i öfrigt, den må afslå densamma i hvad som rörer åldern å lånesökande och besluta, att »lån ej bör utlämnas till den, som är under 21 eller öfver 50 år.

Stockholm den 12 april 1904.

Adolf Janson.

Johan Forssell.
W. Johansson.
Öija

C. J. Hammarström.
G. Lindgren
i Islingby.